

At a glance **IV kw. 2017**

RYNEK POWIERZCHNI BIUROWYCH W WARSZAWIE

W czwartym kwartale podaż nowoczesnej powierzchni biurowej w Warszawie wyniosła ok. 72 000 m kw. i rozłożyła się na osiem budynków. Tym samym w całym 2017 r. rynek powiększył się o ok. 280 000 m kw. powierzchni najmu i na koniec roku osiągnął 5,37 mln m kw.

PODAŻ – POWRÓT DO PRZYROSTU Z LAT 2012 – 2015

Po znacząco wyższej podaży w 2016 r., kiedy to rynek warszawski powiększył się o ok. 410 000 m kw., wielkość powierzchni dostarczonej w 2017 r. wróciła do poziomu zarejestrowanego w latach 2012 – 2015.

Strefa Centrum, największa pod względem ilości powierzchni biurowej, na koniec 2017 r. przekroczyła poziom 2 mln m kw. Szybkie tempo rozwoju obserwujemy zwłaszcza w strefie Centrum – Zachód, która coraz bardziej zyskuje na popularności dzięki bliskości ścisłego centrum miasta i dobrej komunikacji publicznej zapewnionej przez tramwaje i rozbudowywaną II linię metra.

Największa część nowej podaży 2017 r. zasiła drugą pod względem wielkości zasobów strefę biurową – Mokotów. Natomiast strefa Wschód, obejmująca całą prawobrzeżną Warszawę, tradycyjnie przyciąga najmniejszą ilość nowych inwestycji.

POPYT – STABILIZACJA NA WYSOKIM POZIOMIE

Najem powierzchni biurowej netto (wskaźnik obejmujący nowe transakcje, umowy przednajmu oraz powiększenia zajmowanej powierzchni) w ciągu całego 2017 r. przekroczył 600 000 m kw. Wolumen ten był nieznacznie niższy niż w rekordowym roku 2015, jednak znacząco (o ponad 30%) przewyższył poziom z roku 2016.

Dużym zainteresowaniem najemców cieszy się zapewniająca prestiżowe lokalizacje strefa Centrum, która oferuje zadowalający wybór powierzchni dzięki nowym obiektom powstającym na jej zachodnim obrzeżu. Z drugiej strony uwagę najemców przyciąga Mokotów, gdzie jest największy wybór powierzchni, dla których można wynegocjować najbardziej elastyczne komercyjne warunki najmu.

Wysoki poziom popytu w ciągu 2017 r. pozwolił na znaczny spadek wskaźnika powierzchni niewynajętej z ok. 15% na początku roku do niecałych 12% na koniec 4 kwartału. Jednak mimo nadal dość wysokiej stopy pustostanów, znalezienie powierzchni powyżej 5 000 m kw., spełniającej wszystkie wymagania najemcy, zaczyna stanowić duże wyzwanie.

STAWKI CZYNSZU – STABILIZACJA STAWEK, SPODZIEWANE ZMIANY INNYCH SKŁADNIKÓW

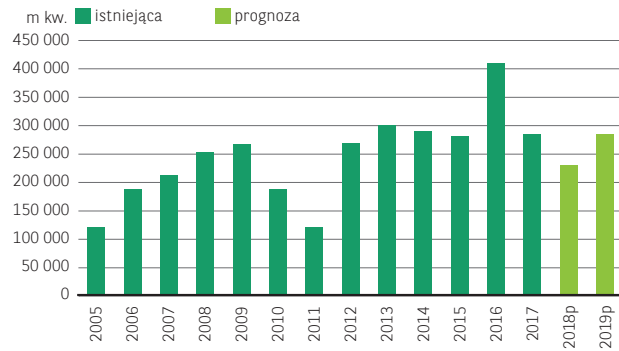
Poziom czynszów wywoławczych dla najwyższej jakości aktywów w centrum miasta nie uległ zmianie i nadal wynosi pomiędzy 20,00 a 22,00 euro za m kw./mies. Poprawa wskaźnika powierzchni wynajętej przekłada się na pozycję negocjacyjną wynajmujących. W perspektywie krótkookresowej spodziewany jest powrót rynku do poziomu równowagi najemca-wynajmujący, a zachęty dla najemców w postaci okresu zwolnienia z czynszu czy dodatkowych nakładów na wyposażenie powierzchni mogą ulegać optymalizacji.

PLANOWANA PODAŻ – ZNACZĄCY WZROST STREFY CENTRUM-ZACHÓD

W perspektywie trzech lat największy rozwój nastąpi w strefie Centrum, w której dostarczone zostanie ok. 600 000 m kw. nowej powierzchni biurowej czyli ponad 75% ze znajdujących się obecnie na etapie budowy ok. 780 000 m kw. Szczególnie wysoka aktywność deweloperów obserwowana jest wokół Ronda Daszyńskiego w strefie Centrum-Zachód, gdzie obecnie w trakcie realizacji jest ok. 250 000 m kw., a kolejne budowy są w trakcie przygotowywania.

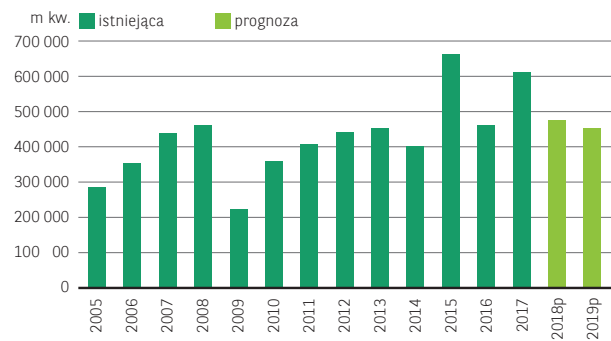
Sektor biurowy w liczbach

Podaż nowoczesnej powierzchni biurowej

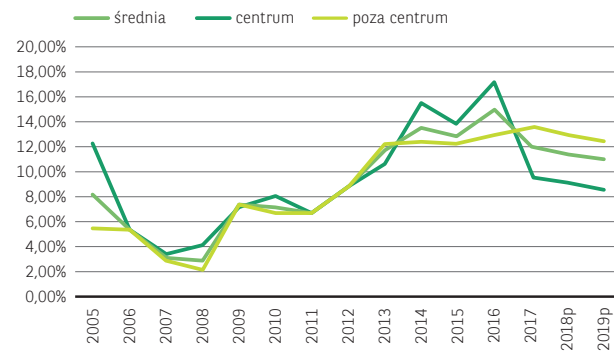
Źródło: BNP Paribas Real Estate, p - prognoza

Popyt netto na nowoczesne powierzchnie biurowe

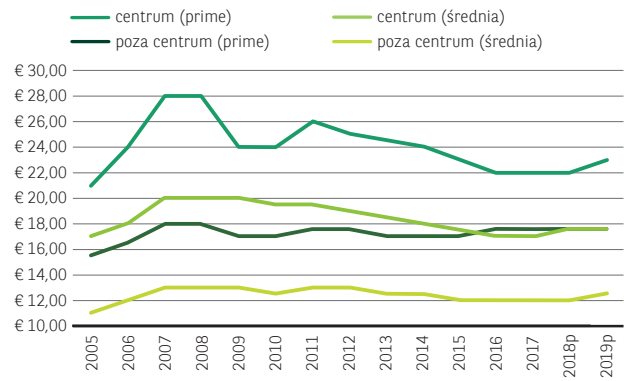
Źródło: BNP Paribas Real Estate, p - prognoza

Stopa pustostanów

Źródło: BNP Paribas Real Estate, p - prognoza

Czysze wywoławcze, €/m kw./mies.

Źródło: BNP Paribas Real Estate, p - prognoza

Największe obiekty oddane do użytku, 2017

Projekt	Pow. biurowa (m ²)	Podstrefa	Deweloper
Business Garden III - VII	54 800	Korytarz Żwirki Wigury	Vastint
West Station II	34 200	Korytarz Jerozolimskie	HB Reavis
D48	24 500	Mokotów	Penta Investments
Bobrowiecka 8	22 000	Mokotów	Spectra Development
Generation Park X I	19 500	Centrum-Zachód	Skanska
Wronia 31	14 400	Centrum-Zachód	Ghelamco
Ethos	12 500	Centrum-Wschód	Kulczyk Silverstein Properties
Neopark A	10 600	Mokotów	Yareal

Źródło: BNP Paribas Real Estate

Największe projekty w przygotowaniu

Projekt	Pow. biurowa (m ²)	Podstrefa	Deweloper	Oddanie do użytku
Varso	130 000	COB	HB Reavis	2019-2020
The Warsaw Hub	76 000	Centrum-Zachód	Ghelamco	2020
Mennica Legacy	61 000	Centrum-Zachód	Golub GetHouse	2018 - 2019
Skyliner	44 000	Centrum-Zachód	Karimpol	2020
Spinnaker Tower	40 000	Centrum-Zachód	Ghelamco	2020
ArtNorblin	40 000	Centrum-Zachód	Capital Park	2020
Business Liner	28 000	Mokotów	Universale International	2019
EC Powiśle	23 000	Centrum-Wschód	White Star / Tristan Capital Partners	2019
Equator IV	21 000	Korytarz Jerozolimskie	Karimpol	2018
Proximo II	20 500	Centrum-Zachód	Hines	2017
Koneser	20 000	Wschód	BBI Development NFI	2018

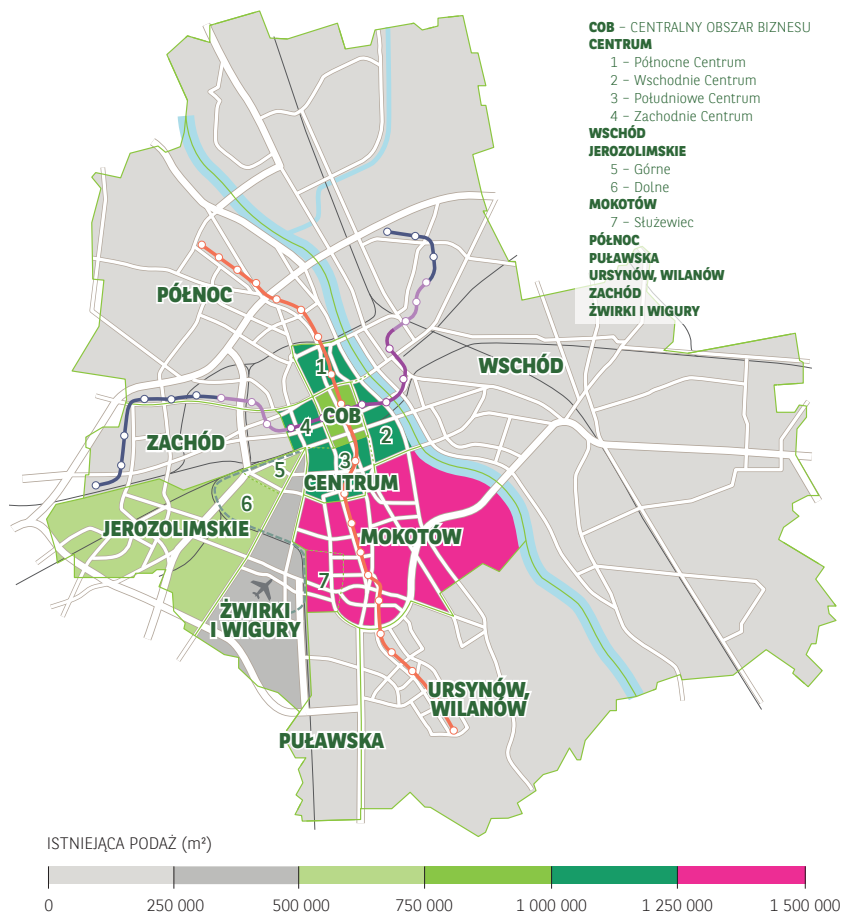
Źródło: BNP Paribas Real Estate

Największe transakcje najmu, 2017

Najemca	Sektor	Budynek	Podstrefa	Pow. wynajęta (m ²)	Rodzaj transakcji
Millennium Bank	FIRE	Harmony Office Center	Mokotów	18 300	renegocjacja
JP Morgan	FIRE	Atrium Garden	COB	15 500	nowa umowa
Cambridge Innovation Centre	Coworking	Varso	COB	15 000	przednajem
Citi Service Center Poland	FIRE	Generation Park	Centrum-Zachód	13 600	przednajem
Alior Bank	FIRE	Łopuszańska Business Park	Korytarz Jerozolimskie	13 400	renegocjacja i ekspansja
AstraZeneca	Farmacja	Postępu 14	Mokotów	13 200	renegocjacja i ekspansja
Lux Med	BS	Myhive Park Postępu	Mokotów	9 500	renegocjacja i ekspansja
Diebold Nixdorf	BS	West Station II	Korytarz Jerozolimskie	9 800	przednajem
Nordea Bank AB	FIRE	Libra Business Centre II	Korytarz Jerozolimskie	8 500	przednajem
BNP Paribas Securities Services	FIRE	Wronia 31	Centrum-Zachód	8 000	przednajem

FIRE - finanse, ubezpieczenia, nieruchomości; BS - Usługi dla biznesu
Źródło: BNP Paribas Real Estate

PODSTREFY BIUROWE W WARSZAWIE

Źródło: BNP Paribas Real Estate

AUTOR

Patrycja Dzikowska Dyrektor Działu Analiz Rynkowych i Doradztwa, Europa Środkowo-Wschodnia, patrycja.dzikowska@bnpparibas.com

KONTAKT

Patrick Delcol Chief Executive Officer, Dyrektor Zarządzający, Dział Rynków Kapitałowych, Europa Środkowo-Wschodnia, patrick.delcol@bnpparibas.com

Erik Drukker Dyrektor Zarządzający, Wynajem i Wyceny, Europa Środkowo-Wschodnia, erik.drukker@bnpparibas.com

Michael Richardson MRICS Dyrektor, Dział Klientów Korporacyjnych, Europa Środkowo-Wschodnia, michael.richardson@bnpparibas.com

Małgorzata Fibakiewicz MRICS Dyrektor, Dział Wynajmu Powierzchni Biurowych, małgorzata.fibakiewicz@bnpparibas.com

Anna Baran MRICS p.o. Dyrektora Działu Wycen, Europa Środkowo-Wschodnia, anna.baran@bnpparibas.com

BNP Paribas Real Estate Poland Sp. z o.o.

a.l. Jana Pawła II 25, 00-854 Warszawa
 Tel. +48 22 653 44 00

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, modyfikowanie lub wykorzystywanie treści niniejszej publikacji bez pisemnej zgody autorów jest zabronione na mocy przepisów obowiązującego prawa.

6 BUSINESS LINES in Europe

A 360° vision

Main locations*

EUROPE

FRANCE

Headquarters
167, Quai de la Bataille
de Stalingrad
92867 Issy-les-Moulineaux
Tel.: +33 1 55 65 20 04

BELGIUM

Avenue Louise 235
1050 Brussels
Tel.: +32 2 290 59 59

CZECH REPUBLIC

Pobřežní 620/3
186 00 Prague 8
Tel.: +420 224 835 000

GERMANY

Goetheplatz 4
60311 Frankfurt
Tel.: +49 69 2 98 99 0

HUNGARY

117-119 Vaci ut.
A Building
1123 Budapest,
Tel.: +36 1 487 5501

IRELAND

20 Merrion Road,
Ballsbridge, Dublin 4
Tel.: +353 1 66 11 233

ITALY

Piazza Lina Bo Bardi, 3
20124 Milano
Tel.: +39 02 58 33 141

JERSEY

3 Floor, Dialogue House
2 - 6 Anley Street
St Helier, Jersey JE4 8RD
Tel.: +44 (0)1 534 629 001

LUXEMBOURG

Axento Building
Avenue J.F. Kennedy 44
1855 Luxembourg
Tel.: +352 34 94 84
Investment Management
Tel.: +352 26 26 06 06

NETHERLANDS

Antonio Vivaldistraat 54
1083 HP Amsterdam
Tel.: +31 20 305 97 20

POLAND

Al. Jana Pawła II 25
Atrium Tower
00-854 Warsaw
Tel.: +48 22 653 44 00

ROMANIA

Banul Antonache
Street n°40-44
Bucharest 011665
Tel.: +40 21 312 7000

SPAIN

C/ Génova 17
28004 Madrid
Tel.: +34 91 454 96 00

UNITED KINGDOM

5 Aldermanbury Square
London EC2V 7BP
Tel.: +44 20 7338 4000

MIDDLE EAST / ASIA

DUBAI

Emaar Square
Building n° 1, 7th Floor
P.O. Box 7233, Dubai
Tel.: +971 44 248 277

HONG KONG

25 /F Three Exchange
Square,
8 Connaught Place, Central,
Hong Kong
Tel.: +852 2909 2806

Alliances*

ALGERIA

AUSTRIA

CYPRUS

DENMARK

ESTONIA

FINLAND

GREECE

HUNGARY **

IVORY COAST

LATVIA

LITHUANIA

MOROCCO

NORTHERN IRELAND

NORWAY

PORTUGAL

SERBIA

SWEDEN

SWITZERLAND

TUNISIA

USA

* March 2017

** Coverage In Transaction, Valuation & Consulting

[@BNPPRE_PL](#)

www.realestate.bnpparibas.pl

PROPERTY DEVELOPMENT | TRANSACTION | INVESTMENT MANAGEMENT | PROPERTY MANAGEMENT | VALUATION | CONSULTING

**BNP PARIBAS
REAL ESTATE**

Real Estate
for a changing
world